

KIADÓHIVATAL.
Budapest, Eszterházy-utca
12. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz s értékküldemények reklamációját általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyösi-utca 9. sz.) intézendők.
Megjelen minden pénteken.

NÉPJOG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Budapest, Vas-utca 15. sz.

Előfizetési díj:
Egész évre... 4 frt — kr.
Fél évre... 2 frt — kr.
Negyedévre... 1 frt — kr.
Egyes szám ára: 8 kr.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, pénz s értékküldemények reklamációját általában a lap anyagi részét illető levelezések pedig a fel. szerkesztőhöz (Gyöngyösi-utca 9. sz.) intézendők.
Megjelen minden pénteken.

A magunk érdekében.

Mi, már mint a „Népjog“, nem dicsekszünk azzal, mert nem is tehetjük, hogy a szerkesztői üzenetekben válaszoljunk, mint akárhány más lap, a 102,231-ik előfizetőnknek. A szemfényvesztés és önmeghazudás e nemét nem akarjuk űzni. Nekünk szerény körben, lelkes elvtársakkal van dolgunk, a kik úgy a hogy, akár szellemileg, akár anyagilag mint előfizetők, bennünket támogatnak. Ha nem elég a befolyó előfizetési összeg a lap fentartására, az úgy szolgálataiban, az elv érdekében sajátunkból pótoljuk már most hat év óta a hiányt. Szívesen tesszük és fogjuk tenni a jövőben is. Olvasóink tudják, hogy a reklámot nem használjuk, sokan azt mondják, így boldogulni nem fogunk, reklámnak muszáj lenni.

Az igaz, hogy egy néhány száz előfizetővel többet nyerhettünk volna már, ha kilépnénk arra a térre, a melyet a többi lapok követnek, ámde akkor megint attól tartanánk, hogy lelkes elvtársaink közül többen lemondanának a „Népjog“ról. Ezt nem akarjuk. A „Népjog“ terjedni fog lassan-lassan, minden nagyobb reklám és svindli nélkül is, s végre, ha legjobb barátaink is bucsusókot vetnének felénk, mi is tudnók, hogy mi a teendők, mert észrevennők, hogy hivatásunknak meg nem felelünk. Köszönettel tartozunk olvasóközönségünknek, a mely eddig hű maradt hozzánk, elismerve álláspontunk nehéz voltát, üdvözöljük előfizetőinket, a kik újból jelentkeztek, baráti jobbot azoknak, a kik mint „ujoncok“ léptek a kis csapat közé, ők nem fognak esatlakozni. Csak arra kérjük, és ez legyen a mi részünkre az egyedüli reklám, mondják el jó barátainknak, szomszédaiknak, hogy létezik a „Népjog“, a mely függetlenül, minden külön bér nélkül szolgálja a magyar nép érdekét, lobogtatja az antiszemitizmus zászlaját, megküzd a szédelgés-sel, nekiront a hazánkat vészbe sodró liberálisizmusnak: mondják el, hogy magasztos elvet hirdetünk szerény keretben, de lelkesen, s ha ezt teszik és számüzik körükből a lelki mérget s a szellemi dinamitot házaikból, akkor a mi célunk el lesz érve, s a keresztény szellem fogja legszebb győzelmét ülni, mert mi a kereszt szent jelvénye alatt küzdünk a magyar nép jogaiért!

És még egyet!

Kérjük olvasóinkat, hogy bennünket, ha levelező-lapon is, értesíteni sziveskedjenek mindazon eseményekről, a melyek a mi elvi álláspontunktól véve a lapban közölhetők, s tegyék meg nekünk azt a szíveséget, hogy elvtársak címét velünk tudatni ne terhel tessenek, a kiknek a „Népjog“-ból mutatóvényszámot küldhetnénk.

Különben ajánljuk lapunkat.

Ezt kívántuk e helyen a magunk érdekében elmondani; s végre még kérjük, hogy azok, a kik még az új negyedél az előfizetést meg nem ujították, ezt megtenni méltóztassanak.

Mai számunk második cikere külön is fölhevítjük elvtársaink figyelmét.

Eltársainkhoz.

Idejekorán figyelmeztettük elvtársainkat a választók névjegyzékének összeállítására, elmondottuk, hogy kísérjék figyelemmel a küldöttségek működését, s gondoskodjanak arról, nehogy az összeírásból a jogosultak kimaradjanak.

Kötelességünkhöz képest újra elmondjuk, hogy most van az ideje, midőn az elkészült névjegyzékek közszemlére kitétetnek, ne mulasszák el tehát, különösen azok, kiket a nép bizalma vezetőkné jelelt ki, felhasználni ez alkalmat tekintsék meg a jegyzékeket a községi és körjegyzőségek hivatalainál, győződjenek meg, vajjon mindazon elvtársaink, kiket megillet a választás joga, felvették-e? De az ez irányban kedvező tapasztalásra jutottak is azzal még be ne elégedjenek, hanem győződjenek meg arról is, vajjon nincsenek-e más pártiak részéről felvéve olyan egyének, kiket a szavazati jog nem illet meg? mert két irányban is történhet ám visszaélés vagy hiba; hiba, ha elvtársaink közül azok, a kiknek ehhez törvényszerint joga volna, nem szavazhatnak, s hiba, ha olyanok is nyernek szavazati jogot, azért, mert beírják őket a jegyzékekbe, a kiknek a törvény e jogot meg nem adja. Ily esetek már azután rendszeren az ellenpárthoz számított egyének körül fordulnak elő.

Reklamálni kell tehát mindkét esetben, reklamálni, felszólalni kell azért, hogy a jogtalanul kihagyottak felvéttessenek, s fel kell szólalni azért is, hogy a netán jogtalanul felvettek kitérültsessenek.

Nagy fontosságú, sok helyen döntő körülmény lesz a jövő évi képviselőválasztásoknál azon körülmény, vajjon a választók névjegyzéke helyesen van-e összeállítva: ehhez most mindenki hozzájárulhat, sőt úgy köz-, mint saját érdekében kötelessége is mindenkinek hozzájárulni; csekély fáradságba kerül a jegyzékek megtekintése s nem sokkal több fáradságba a felszólalás elkészítése, melynek szerkesztését felszólításra a jegyző urak bizonyára készséggel elvállalják, sőt elvállalni kötelesek is.

Most van az idő, hogy előforduló hibákon segíthessünk, ne mulasszuk hát el: a bekövetkező választások alkalmával a panaszkok hiába valók lesznek, akkor már nem segíthet senki s ki tudja, nem azon fordul-e meg ez ország sorsa, ha a jogosult választók egyrésze a jegyzékekbe fel nem vétetett, s helyüket jogosulatlanokkal töltötték be.

A kormány s pártja itt titokban, amott nyíltan, de mindenféle működik, hogy győzelmét a jövő évre biztosítván, áldatlan munkáját folytathassa, legyünk ébren elvtársak mi is, nehogy aluszékony tétlenségünkkel önmagunk legyünk veszedelmünknek előidézői.

Tegye meg azért mindenki lelkiismeretesen kötelességét.

Antiszemitizmus 1848-ban.

A zsidók s barátaik nagyon szeretik hirdetni, hogy az antiszemita mozgalom új keletű, pedig hát minden gondolkodó ember tudja, miként ez állítás oly valótlan, mintha csak valaki azt írná a zsidókról, hogy főjellemvonásuk a becsületesség, de hát az örökös zsidó láрма elleneben hasznos példákra mutatni; egy ilyen kiváló példa Bécs város polgárainak 1848-ik évben kiadott pro-

klamációja is; a nevezetes okmány tartalma a következő:

„Kedves polgártársak! Nem szorul bizonyításra az, hogy a különböző vallások követői Bécs városunkban mily szíves fogadtatásban részesülnek, egész Európa elismeri ezt. Lutheránusokat, reformátusokat, görögöket, sőt még mohamedánokat is egyaránt testvéri szeretettel fogadjuk s védjük, testvéreinknek tartjuk őket s nem kérdezzük, mily módon imádják az Istent. De megis érdemlik mindezek testvéries érzelmeinket, szeretettel viszonzozzák azt, igaz szívvel viseltetnek irántunk s őszinte ragaszkodásuknak adják a ponta jeleit, annyira, hogy nemcsak rokonszenvünket, de nagybecsülésünket is kiérdemelték. Ha nem vonzódnak ily mértékben a zsidókhoz, ennek okát magukviselésében találjuk meg. Ugy látszik, hogy a kormányzatban behozott üdvös reformok s az ebből folyó engedmények, arra indították a zsidókat, — kik nem régebben még azzal állottak elő, hogy a birodalom hetvenedrészét képezik, holott ma már azt állítják, hogy a birodalom minden ötvenedik embere zsidó, s ha így megy, legközelebb még azt is megkísérik kimutatni, hogy ők a népesség legfontosabb részét képezik — hogy a velünk egyenlő jogokat kérjenek; s azt követelve tőlünk, hogy e kérelmüket támogassuk, nagy lármával hirdetik az áldozatok nagyságát, melyeket nekünk hoztak, testvéries együttlért rajonganak s emisszáriusaik mindent elkövetnek, hogy bennünket terveiknek megnyerjenek. Sokan közülünk nem tudják már most, miként cselekedjenek s tetováznak, nem tudván magukat elhatározni. Eleget tegyenek-e a kérelemnek vagy sem? Mi tehát a teendők? az most a kérdés, melyre a helyes feleletet részben megadja már azon körülmény, hogy minden igyekezetük dacára ez ideig keveseket tudtak közülünk megnyerni a zsidók. Senki se vessen szemünkre, hogy zsidó gyűlöletet hirdetünk, ha nyíltan kimondjuk, miként őket arra, hogy a keresztényekkel egyenjogúak legyenek, képeseknek, érdemeseknek nem tartjuk, hanem ezt azon feltételhez kívánjuk kötni, ha éveken át folytatandó tisztességes magaviselet által becsülésünket kiérdemelni fogják.

A zsidóságnak arcátlan tolokodása, gazdagabbjainak pöffeszkedése, iróknak lázító szemtelensége, piszkos spekulációik, veszedelmes üzemeik a kereskedelemben s börzsen, makhinációik által előidézett példátlan drágasága a legszükségesebb élelmi szereknek, lelkiismeretlen nyomás, melyet keresztény kereskedők s iparosokra gyakorolnak, mind oly szemek előtt előforduló tények, melyek folytán a zsidók egyenjogosítására sehogy se szavazhatunk.

Nem akarjuk kétségbe vonni, hogy a törvények némely intézkedése erősen nyomja a zsidókat s azért készek is vagyunk e rendelkezések egy-nemelyikét szelidíteni, miután nem vezet bennünket vallási gyűlölet, de egyenjogúságról szó sem lehet. Ne engedjük magunkat polgártársak az egyenlőség nagy jelszava által félrevezettetni, melyet a mai napokban oly nagyon hánytorgatnak. Mi nem vesszük el a zsidó emberi jogait, csak az ellen védekezünk, nehogy a zsidó megcsorbítsa a mi emberi jogainkat. Azon állítás se tévesszen meg bennünket, hogy a zsidó majd akkor fog megváltozni, ha velünk egyenlő joga lesz, mert ha mostani helyzetükben akadt közöttük kitünő tudós, magaviseletüket helyzetük dacára sokkal könnyebben alkalmazhatták volna akként, hogy szeretetünket megnyerjék, ez azonban, úgy látszik, szándékukban sem volt, mert csak kiállhatatlan szemtelenségükkel tüntek ki. — Igaz, nem is akarjuk kétségbe vonni, hogy részük volt a márcziusi napok eseményeiben, de midőn az ősz-

szes vívmányokat ma már kizárólag működésüknek akarják betudni, akkor figyelmeztetnünk kell őket, hogy ily utálatos szemtelen öndicsőítésre keresztény sohase vetemedhetnek. Hisszük, hogy a zsidóság jobbjai önmaguk se kívánják a teljes egyenjogusítást, mert ismervén saját nyájukat, meg vannak győződve, hogy azok e jogokkal annyira visszaélnének, annyira kizsákmányolnák azokat, miként legrövidebb idő alatt véres forradalmat idéznének elő. Ott áll előttük mint intő példa a zsidók kiűzetése Elzászból. Legyünk tehát kiválóan elővigyázók e kérdés megoldásában. Mutassák meg a zsidók, hogy igazán testvéreink akarnak lenni, s hogy a jogokra való törekvésben nem vezeti őket piszkos haszonlesés, nem azon szándék, hogy bennünket megrontsanak, leigázzanak, erőnket kiszivják, győzzék le gazdagjaik szemtelen pöffeszkedő nagyzását, sajátítsák el a szerénység, eddig, úgy látszik, előttük ismeretlen erkölcsét, s akkor szívesen fogjuk őket támogatni.

Ezt írták 1848-ban, a szabadság hajnalának nagy évében. Az események igazat adtak már eddig is azoknak, kik félték a zsidók egyenjogusításától, — a zsidókon áll, vajjon igazuk lesz-e azoknak is, kik azt jövendölték, hogy büneik elzászi eseményeket idéznek elő.

Mi, persze, azt tartjuk a rómaival: Carthagine delendam esse censeo! Ha hiba volt a feltétlen egyenjogusítás, e hibát helyre kell hozni addig, míg nem késő.

Hogy áll a világ?

Találkozási híreket közölnek és erősítenek meg a jól értesült lapok. Bismarck herceg német kancellár tisztelgő fogadta Ferencz József királlyal. Az osztrák-magyar-német szövetség megújítását és erősítését látják ez eseményben. Ferencz József király és Sándor orosz császár közt egyengetik a találkozás útját, Károly Lajos főherceg és neje ez okból Pétervárra utaznak.

A találkozás őszszel történnék Galiczia határán. Bratiano román miniszter két napot időz Bácsban, hogy Kálnoky gróf külügyminiszterünkkel találkozzék. Diplomáciai körökben azt tartják, hogy a külpolitikai helyzet jövő alakulása nagyrészt függ ezektől a találkozásoktól. Végül még Vilmos német császár is fog találkozni szokás szerint a gasteini gyógyidő után Ferencz József királlyal, de ennek a találkozásnak politikai színezete nincs.

Már mult számunkban írtuk, hogy Oroszország nagyon harezias hangulatban van. Az orosz lapok kivétel nélkül csakugyan abban a véleményben vannak, hogy a Balkán félszigeten nemsokára valami fog történni, még pedig valami rendkívüli. A török porta úgy látszik mégis megijedt az orosz fenyegetésekre és hadi készülődésére. Ráírt Sándor bolgár fejedelemre, hogy tartsa

TÁRCZA.

Zengő-bengő fillér.

Pengő érc volt az apám: magam vagyok zengő-bengő fia-fillér. Zengek tehát, bár jól tudom, hogy ily hitvány ritka madár csengő szavára nem sokan hallgatnak a rubelek és tallérok ezüst korában.

Pedig nélkülözhetetlen tényezője vagyok a nemzeteket boldogító krajczáros politikának.

Híana-buzgalommal száz munkás-kéz dolgozott, míg apámat kiasták a föld mélyeséges kebeléből. Százán izzadtak, míg az olvasztó-kemenczében, majd döngő kalapácsok tánca közt és bölcső-dalom kíséretében, reszelők pokoli sikoltásza mellett, nagy kinnal megszülettem.

Rám ütötték az állami tekintély és a magas származás eltörölhetetlen bélyegét, a kétféjű sást, hogy szükség esetén az észt is, az erőt is képviseljem. Ocsó dicsőség egy elmebeteg és enervált században.

Születésem helye fényes birodalmi főváros, óriási palota. Nem csoda, ha gyermekkoromban oly ragyogó valék, hogy a miskolci vásáron valamelyik izraelita polgártárs borjas tehenet vett rajtam a szirma-besenyői paraszttól. Fájdalom! a fényes aranyidő hamar elröppent. Ma már oly fakó, ronda vagyok, hogy egy Uchatius-titokkal kereskedő gentleman sem fogadna el készpénz gyanánt. Főlratom is alig látszik. Hasonlítok a felvilágosult emberhez, ki a bűn mocskával keverte be önmagát az Isten képét, a kit egykor harmincz testvérbátyámról eladott.

Tegnap egy koldus kalapjának a fenekén busultam. Este elvitt a fűszeres boltba, hogy söt

magát a fennálló szerződésekhöz. Oroszország politikáját a francia kormány is támogatja. Érdekes felemlíteni, hogy a nemzetközi békeegyesület Bulgária semlegesítésén fáradozik. Csak azután agyudörgés ne zavarja meg a világbekéről alkudozókat.

Olaszországban mindinkább nagyobb tért hódít magának az a nézet, hogy történeti szükség a pápa és az olasz király közti viszály végleges megoldása. Bismarck, ki nagy ellentállás elhárításával vetett véget Németországban a vallási villongásoknak, világos bizonyítékát nyújtja annak, hogy az olasz egyházi viszály megoldásának sem kell hajótörést szenvednie azokon az akadályokon, melyek most útját állják.

Angolországban folynak az új választások. Az eddig megválasztott képviselők között van a legújabb hírek szerint 210 Gladstone-ellenes és 181 Gladstone-párti. Az arány nem nagyon kedvező, ha vesszük, hogy most azok a választókerületek következnek, melyek Gladstone politikájával megelégedve nincsenek. Mindössze 670 képviselőt kell választani, tehát eddig a felénél valamivel több van választva. A mint angol lapokból olvassuk, a választások roppant nagy izgalmal folynak. Verekedés, vérengzés több helyen történt. Több jelölt sérüléseket szenvedett, egy meghalt.

Franciaországban Boulanger tábornok hadügyminiszter a nap hőse. Ez a katonai miniszter lett, egész sorozatát alkotta meg a rendeleteknek, melyek gyökeresen felforgatták a hadseregben az eddigi rendet. A tábornok eszméje: a francia hadsereget demokratikussá és köztársaságivá tenni. A mozgalom már is megindult Boulanger ellen úgy a sajtóban, mint a hadsereg mérsékelt köreiben s az utolsó napokban feltűnő sok tiszt adta be lemondását tisztis rangjáról.

Szerbiából utóbbi időben felette sokat beszéltek kormányváltásról. Azon hír, mintha akár Kaljevic bukaresti szerb követ, akár valamely más személyiség által egy átmeneti miniszterium fogna alakítani, teljesen légből kapottnak mondatik most. Garascsanin miniszterelnök, úgy mint eddig, jelenleg is a király teljes bizalmát bírja. Kaljevic bukaresti követ, ki három havi szabadságot nyert, a legközelebbi napokban Belgrádba érkezik, azután pedig furdóbe megy.

Spanyolországban a királyi rendelet jelent meg, melynek értelmében XIII. Alfonz király születése alkalmából a büntetés a közönséges büntetésektől elengedtetik, ellenben a politikai és katonai büntetésektől nem.

SZAPULÓ.

Negyvennapos záporosó
Csapott a termésre,
Beleszállt az ősök, rozsdá
Ruzába, vetésbe.

Hétszer sovány esztendőre
Negyvennapos eső,
Uram isten, szegény hazánk
Szabadíts meg ettől.

vegyen rajtam. A kalmár össze vissza forogtatott, megvizsgált, visszadobott... Aztán a templom gazophylaceumába juték. Sőt nem, de menyországot kaphat értem az evangéliomi koldus. A gazdag pedig, ha igaztalanul dugott zsebébe, künreked a mennyi pitvarából.

Hitvány fillér vagyok, de Isten tudja: mennyi jó szolgálatot tevék már az emberiségnek!

Sem kocsim, sem hajóm, mégis többet utazom, mint Cook, Kane, Murray vagy Bedäcker. Gyakran visszatérek ugyanazon országba, melyből utnak indultam, s ugyanazon kézbe, mely egykor indóházamul szolgált. Csak hogy akkor még ruganyos, üde volt, belepve kövérség-gödröcskéikkel, visszatértemkor pedig aszott, ránczos, hervadt.

Szívesen fogadnak az éjszaki sarknál és az egyenlítőnél, a grönlandi eszkimóknál és az újzeelandi négerknél.

Még a tudományos muzeumokban is helyet adnak, hol mint a numismatika nagymenyü hivattottját, 20 krért gyönyörködve szemlél meg a régiségbuvár, ki kopott külsőm után itélve, legalább is Augustus császár korabelinek tartja sasomat. Mégis csak legjobban érzem magamat — otthon, s mindig fáj a szívem, ha távozni kell kedves hazámból.

Könnýű, hitvány fillér vagyok, de nagy a nyomatom, valahányszor a bírói igazság mérlegére tesznek. És a jogos követelők, meg a hü szolgálók kifizetésére nem én vagyok e legalkalmasabb aprópénz?

Hát édes bátyám, az osztrák négy krajczáros, a ki azért oly középső, mert maga szopta az anyánkat: nem dicső eszköz-e fővárosi török illuminációzókor a sötét ablakok beverésére? Mig ő ezt oly vitézül cselekszi, (egyébre alig is alkalmas) én számos testvéremmel összefolyok tekintélyes összegg s gyógyítom a harcztéri sebesülteket.

Hétszer sovány esztendőben
Alig-alig termett;
Negyvennapos záporosó
A sok áldás ver meg.

S a mi kevés megmarad még,
Elúszik a dóra —
Szegény hazám, a te sorsod
Nem fordul már jóra?

Jóságos ég, hogyha tudnád
Mit kíván Szapáry?
Jó volna biz' negyvennapos
Pénzesőt csinálni.

A katonafegyver megint munkában volt. Egy szegény embert segített megölni. Adjanak hát a katonáknak mézes-kalácsos kardot s mindjárt nem lesz többé panasz az oldalfegyver ellen.

A keszthelyi adóvégrehajtó megszökött. A lakosság e fölötti örömben kivilágítja a várost.

A népszínházban a „Lioni futár” című darabot adják. Tárnya egy postarablás körül forog. Furcsa! Ha mi postarablást akarunk látni, nem kell nekünk a külföldre menni. Itt a „posztkiszli” szép históriája!

HIREK.

— Reformált zsidók. Trefort ő excellenziája nem oly skrupulózus, mint Tisza Kálmán; nem tart „igen nehéznek” oly kérdést, melyet néhanapján maga is perhorreskált. Irányi Dániel makacszkodására, melylyel évenként még az államellenes nazarenusok szektáját is pártolva, általános vallási féltelenséget sürget, többször azzal felelt a szakminiszter ur, hogy a magyar hazára éppen nem kívánatos a felekezetek szaporítása. És most mégis önmaga új zsidó felekezetet engedélyez. Már jó régen tudattuk t. olvasóinkkal, hogy Budapesten reformált zsidó felekezet alakult, melyet a kormány, a zsidó vallási előjáróságokkal való hosszas tárgyalások után s azoknak erős ellenzése dacára, most végre mégis engedélyezett. E tárgyban Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratot intézett a fővároshoz, melyben a reformált zsidók alapszabályait jóváhagyja. Lesz tehát ezután háromféle zsidóság Magyarországon: az orthodox zsidó, a neolog szabadelvű zsidó és végre a disznóhúst nyíltan megevő és a körülmetelést is mellőző reformált zsidóság. A felekezetek szétforgácsolását mi nem bánjuk; mert hiszen ez a szekták sorsa Angliától Észak-Amerikáig, Szent-Pétervártól Indiáig. Hanem meglepőnek találjuk a könnyedséget, melylyel a ma-

Gyermekek! Becsüljétek meg engem! Tanuljatok rajtam ekonomiat, takarékoságot, hogy mire felnőtök, a deficit és krach el ne nyelje alkotmányos, liberális hazánkat. Amint most én velem bántok, úgy fogtok egykor bánni fényes rokonaimmal, az arannyal és ezüsttel, kiknek fényes sorsát azonban nem irigylem, mert nem vagyok kitéve, mint ők — a körülmetelést veszedelmének és a meghamisításnak.

Igaz, hogy nem szerezhettek rajtam sem bársonyt, sem bibort, sem gyöngyöt, sem gyémántot, vagy modern természettudósok való diplomát, de legalább biztosíthatjátok magatokat az éhenhalás ellen.

Ne nézzetek rám oly kicsinylőleg. Én vagyok a ti kedves játékszeretek és csemegetek. Én vagyok a ti olasz mogyorótok, répaczukrotok, bonbonotok. Én vagyok az aranyos bábu, a bugócsiga, a gummi-lapda, a futó abroncs, a bádóg puska és lovas katona.

Én vagyok az özvegy halakönyve, az aggasztán mosolya és áldása kinek alamizsnakép adtok. S midőn kezetekből a nyomorult benának bádógszelenczébe hullok, csendülesem égből halatszó visszhang, egy buzgó Ima lelki üdvötkért.

Hitvány, szegény fillér vagyok, de ne higyjétek, hogy nincs érzékeny szívem. Örülök és szomorkodom a szerint, a mely célra fordítanak. Elveszttem már tizszer s elloptak huszonötzör. Vöröses színemet az e miatti szégyenpir okozza.

Forr bennem a méreg, valahányszor csalást követnek el általam; és örvendek, mikor szent célra adományoznak. Miként a vasdarab a szomolnoki vízben rézzé változik, úgy változom én körmőczy arannyá a jötekenység folyamában.

Örömmel látott vendég vagyok palotákban és kunyhókban, a bankár váltóasztalán, az adóhivatalban és a szegény ládafiájában. Uri hölgyek

gyar s z a b a d e l v ü h o r m á n y u j s z e k t á k á t e n g e d é l y e z ; a n e m z e t r o n t ó v a d h á z a s s á g o k e l l e n f e l l é p n i p e d i g T i s z a K á l m á n „ n e h é z d o l o g ” - n a k t a r t j a ! V é g r e m é g i s c s a k a z t m o n d j u k : K u t y á b ó l n e m l e s z s z a l o n n a !

— **Az orsz. keresztény önszegélyző és fogyasztási szövetkezet** ujjában Battonyán és B. Csabán állított föl fiókokat a gyöngyösi virágzó fióktelepet pedig törvényszékiileg becégeztetvén, a becégezett telepekre nézve az alapszabályokban körülírt önálló működési körrel ruházta föl. Helyi megbízottak Aradon, Tót-Komlóson, H-M-Vásárhelyen, Szegeden, Kecskeméten, Czeglédén és Dunaföldváron lettek fölláttatva, kik máris tevékenyen működnek tagok szerzése s a fiókok szervezése érdekében. H-M-Vásárhelyen a gazdasági egyesület karolta föl az ügyet s általában mindenütt rokonszenves fogadtatásra talál a szövetkezet, dacára annak, hogy számos ellenségei, ezek közt olyanok is, kik elveiknél fogva támogatására lennének hivatva, mindent elkövetnek, hogy a szövetkezet terjedését meggátolják. Hisszük, sikertelenül!

— **Liberális impertinencia.** Szegény Szabadka város sokáig teljesen elnyomva, a gonoszok uralma alatt nyögött, annyira, hogy még a kath. templom zenekarába is nem-kath. vallású kornyikálók alkalmaztattak a hatóság, mint pátrónus által. Pár év óta a dolgok megfordultak, a főplébániára is Isten kedve szerinti pap választott, s a Szabadka város keresztény jellegén ütött sebek lassankint gyógyíthatnak. Ennek egyik jele a liberális lapok következő impertinens közlése: „Furesa közgyűlési határozat. Szabadkán június hó 30-án tartott városi közgyűlés alkalmával egy furesa határozat hozott; ugyanis Mamusits Mátyás plébános javaslatára 20 szótöbbséggel kimondatott, hogy a templomban csakis róm. kath. hitű zenészek vehetnek részt a zenekarban. Kulunesics főjegyző, Váli Béla, Gálfi György stb. bizottsági tagok eléggé igyekeztek ugyan kapacitálni az orthodox főtisztelendőt, hogy nem a 19-ik század elején vagyunk, de ő egy pár (?) bunyeváz paraszt (!) szavazattal mégis győzött. Remélhető, hogy a belügyminiszterium a felterjesztendő határozatot nem fogja jóváhagyni.“ Mily semmirekellő vakmerőség ez! Tehát a zsidó és szabadkőműves liberális demokráta leparasztozzák a törvényhatósági tagokat, ha azok keresztényelvűek?! Aztán a husz szavazatnyi többség csak egy pár szavazat? No, csak haladjon Szabadka az Augiasz lib. istállójának tovább tisztításában. A tanító kart, mely nem akarja a gyermekeket a templomba vezetni, szintén epurálni kell! Hát még a főgimnáziumot, hol még mindig aposztaták is rontják az ifjuságot!

— **A tiszték példáján okulnak a katonák.** Schlagesser Ádám, Schlagesser Péter nagy-palánkai polgár fia, Szerajevóban szolgált egy év óta a hatodik gyalogezrednél. Több realiskolát végzett kereskedőség volt. Szüleihez intézett leveleiben több ízben panaszkodott, hogy őrmestere

mily rossz bánásmódban részesíti. Szülei vigasztalták, de a fiatal ember mult hó 14-ről keltezett levelében azt írta, hogy beteg, és hogy őrmestere oly ellenséges érzellemmel viseltetik iránta, hogy aligha fog többé visszatérni Palánkára. 26-án a szülőket táviratilag értesítették, hogy fiuk agyonlőtte magát.

— **Az idei szt. István-napi szónoklat.** E nagy nemzeti ünnepen ősz Buda várában az ország legkiválóbb szónokai szokták a sz. beszédet tartani. Az idén dr. Kisfaludy Á. Béla tudós győri theol. tanár fogja ez ünnepi sz. beszédet mondani. Dr. Kisfaludy, a nagy Kisfaludyak unokája, mint költő és alapos készütségű, eszmedus író egyaránt szép nevet vívott ki eddigelé magának. Meg is vagyunk győződve, hogy jelzett beszéde a sz. István-napi beszédek legkitünőbbjei közé fog tartozni.

— **Egy zsidó báró a törvényszék előtt.** Nagy feltűnést kelt Párisban egy fenytő feljelentés, melyet a Credit General Français részvényesei tettek Erlanger (Becsületes neve Erlangen, hanem az r végzetet vette fel a zsidó báró, mert főrangabb hangzása van) Emil b., Páris egyik legismertebb bankárja ellen. Erlanger b. azzal vádoltatik, hogy megsértette a részvénytársaságokról szóló törvényt (magyarul szólva megsalta a fentemlített részvénytársulatot, amit e zsidó lapok egyszerűen törvényszéki neveznek.) A tárgyalás mult hó 29-én tartatott meg és mindjárt a tárgyalás kezdetén a törvényszéki elnök így szólította meg Erlanger bárót: „Erlanger ur, a fenytő törvényszék előtt nem szokás a becsületrend jelvényével megjelenni. Legyen kegyes azt levenni.“ Erlanger meghökkenve távolította el gomblyukából a rozettát, melyet mint a becsületrend tisztje viselt. — Valójában zsidó szemtelenség kell hozzá, hogy a nemes báró becsületrenddel jelenjen meg a fenytő bíróság előtt. Egyébként a „moszkos ficzkók“ korrupciójára mutat, hogy ilyen bárót timent ki becsületrenddel.

— **Nyári mulatság Gyöngyösön.** Az orsz. ker. önszegélyző és fogyasztási szövetkezet gyöngyösi fióktelepe vasárnap, f hó 11-én, kedvezőtlen idő esetén 13-án a farkasmályi pinczknél nyári mulatságot rendez, a mely reggeli 6 órától este fél 11 óráig tart. Jó mulatást és sikert kívánunk a gyöngyösieknek!

— **Az orosz kormány és a zsidók katonáskodása.** Az orosz kormány rendeletet bocsátott ki, mely elejét veszi annak, hogy az orosz zsidó alattvalók kivonják magukat a katonakötelezettség alól. A rendelet főbb intézkedései ezek: A kerületi, járási és községi katonakötelezettség alól a zsidókat, a kik testi gyöngyösök vagy testi fejletlenség miatt a katonai szolgálat megkezdésére halasztást kaptak, azonnal vizsgálat alá vehessék, s e tekintetben nincsenek kötvé az újonczok behívása tekintetében törvény által megállapított időköz. Zsidó ember kereskedés vagy ipar üzésére jogosítványt egyébként nem kaphat, csak ha előbb igazolványt nem mutat fel, hogy egyik vagy má-

sik hadkiegészítő kerületben nyilvántartják; azok pedig, kik az illető kort már meghaladták, tanúsítani tartoznak vagy azt, hogy katonai kötelezettségüknek eleget tettek, vagy azt, hogy végérvényesen fel vannak mentve. Annak a zsidónak a családja, a ki magát a hadkötelezettség alól kivonja. 300 rubel büntetés alá esik. E büntetést az illető katonai hatóság rója ki s a rendőrség hajtja be; fizetéseketlenesség esetén azonban szabadságvesztéssel nem helyettesíthető. A ki kézhez szolgáltat olyan zsidót, a ki magát a hadkötelezettség alól kivonta, jutalmat kap, melynek nagyságát a belügyminiszter határozza meg. Az idénre e tekintetben már intézkedett is a belügyminiszter s a jutalmat 50 rubelben szabta meg.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Velenczében a régi időkben a nobili (nemesek) igen nagy összegeket adtak ki gondoláik felállítására.** E tekintetben a pazarlás annyira ment, hogy a XV. század vége felé a köztársaság főnökei jónak látták parancsot adni ki, mely valamennyi gondolánál az egyformaságot rendeli el. Elrendelték, hogy a gondola színe fekete legyen és semmiféle czifraságnak nem szabad azt ékesíteni. Kivételt csak az idegen hatalmak követéinek s a patriárkának gondolái, valamint az állami czélokra szolgáló gondolák képeztek. Az idegen hatalmak követéinek gondolái a színekben és a díszítésben nem estek korlátozás alá; a patriárka gondolája, ha az bibornok volt, piros selyemmel vagy gypattal volt díszíthető; az állami gondolák szigorúan megszabott színekkel és díszítésekkel állítottak ki. Noha e rendelet hatálya régen megszűnt, azért a szokás annyira meghonosította a fekete színt, hogy Velenczében a gondolák régi idő óta fekete színűek és valószínűleg ilyenek is maradnak még igen sok ideig.

— **Czivakodó házastársakkal** mintegy 150 év előtt Németországnak sváb vidékein a hatóságok nem igen gyöngyöden bántak el. A tanácsbáz tornyának kis szobáskájába zárták őket, a hol egy ablak, egy asztal, egy szék, egy tányér, egy kés, egy villa vagyis minden szükséges eszközből csak egy volt. A házastársak addig maradtak bezárva, míg mindketten kijelentették, hogy már nem haragsznak egymásra. Ennek bizonyosságul azután a hatóság szemei előtt meg kellett nekik egymást ölelni és csókolni. A sváb krónikák följegyzései szerint a legdühösebb házastársak is bárányzelidek lettek 4 óra alatt.

— **Elvi megállapodás.** — Tanító: János figyelj, mert különben nem tudsz majd semmit és megbukol a vizsgálaton. — János: Az nem baj — Tanító: De ha számár maradsz, hogy élsz meg majd későbbben? — János: Követem bátyáim tanácsát és példáját, a kik szintén mindig megbuktak az iskolában. — Tanító: Ugyan mit teszsz? — János: Gazdagon nősülök.

— **Erős reklám.** — Egy new-yorki újság hírdetése között olvasható: „Mr. Sparkins pompás ebeket árul. Kaphatni nála ökölnyi házi kedvenceket és ökölnyi kutyákat is. Sőt van pompásan betanított falkája is. E falka egyik tagja utólérhetetlen tenor

hímzett necessaire-je és falusi anyókák kendőcsücske egyaránt kitarul és bezárul nekem.

Olykor-olykor gyászos fogságba kerülök. Emlékszem, hogy egyszer öt évig valék rabja egy vén zsuogori Harpagonnak, ki ócska gypju harisnyának fenekére taszított. Igaz, hogy nem valami aljas kompániában kintlődtam ott, mert csupa arany és ezüst volt a szomszédom és fogolytársam. De ily nagy urakkal nem szívesen eszem egy tából cseresznyét. Többre becslöm én a szabadságot mindennél!

De kislelkűség volna hosszasan panaszkodnom szenvedéseim miatt. Csak egyet hangsúlyozok. Az fájt legjobban, hogy oly sokáig használatlanul hevertem, mikor annyi derék polgárnak lett volna rám szüksége. Ugy tett velem az a vén sülül, mint némely mostani szörnyűséges okos férfiú az ő soha nem látott bölcsességével. Pedig jól mondja az irás: Elásott kincsben és elrejtett bölcseségekben, mi haszon van mind a kettőben? — Sapientia foris clamit. Ki vele a gypre, hadd lássák!

Hitvány fillér létemre igen sok szép tanulmányos történetnek voltam és vagyok hősza, Lear királya.

Egy napon vidor gyermekek játszanak a szeles utca szögletén. Engem hajigáltak fel magasan a levegőbe s úgy kapdostak meg, mint fecske a röplő rovar.

Arra ment egy öreg, csonka honvéd; megállott, kinyújtá kezét... De a gyermekcsoport, a játékkal levén elfoglalva, nem is vette őt észre. Tovább vánszorgott.

En mihtha még most is látnám őt, mankójára támaszkodva lábai a porban, szemei a magasan, keserűen nézven a hajtalékkört, melyet estemben leírtam.

Oh, mért nincsenek szárnyaim, hogy mint a

madár, repülhetnék várva-váró fészkeembe, a szegények tenyerébe!

Hitvány, szegény fillér vagyok, nincs szép csengő hangom, mint az ezüstnek; nincs ragyogó fényem, mint az aranyak. Hanem azért van egy kis értelem.

Már az Üdvözítő korában két verebet adtak egy filléren. (Máté 10, 29.); pedig azok közül egy sem esik le a háztetőről az isteni gondviselés akarata nélkül.

Burkosország nagyhirű királya, II. Frigyes, hat fillért adott egy pár verebfejért, melyek gyümölcsös kertjét pusztították. Amint a törvényt kihirdetett a gonosz verebek ellen, az ország minden részéből annyi verebfejert hoztak Berlinbe, hogy az első évben az érték kifizetett összeg tíz millió tallérra rugott. De a király még sem ehettett gyümölcsösköfektet, mert a verebek ki levén irtva, a férgek, hernyók annyira eiszaporodtak, hogy nemcsak a gyümölcsfákat, de az erdőket is elpusztították. Mit volt mást tenni, mint új törvényt hozni, hogy a ki egy pár élő verebvel szaporítja az ország lakosságát, hat fillért kap jutalmul. Sőt a király, belátván a verebek hasznát, úgy megszerette őket, hogy meg is akarta valamennyit — patkóztatni.

Ti, balgátog emberek! Panaszkodtok, hogy nincs elegendő penzetek. Ugy kell; mért nem ismertétek föl ezelőtt kétezer évvel az én dúsan gyümölcsöző tulajdonságomat!

Ha Jézus idején takarékpénztárba tettetek volna egy fillért, tudjátok-e, mekkora összeggé nőtte volna ki azóta magát e szerény tőke a kamatok kamatjával együtt, — föltéve, hogy a pénztár kezelő: Amerikába nem szöknek vala?

Vegyétek elő a kamatszámító képletet, helyettesítsétek a betűket megfelelő számokkal (hatos kamat, stb.); hajtsátok végre a műveletet s

oly enormis szám jön ki, hogy megborzadtok tőle. E számsornak megfelelő pénzösszeg aranyban oly tömeget képvisel, mely ha egy darabba összeállítható volna, a nap testének köbtartalmát sok milliószor mulná felül. 1877. év alatt tehát egy fillerből — már hogy belőlem — oly roppant tömeg arany lett volna, a minő a régiék csodaországában (Zipangu) sem teremhetett; mely nemcsak a földet nyomná össze most kulimázzá, de a naprendszer, sőt talán a Sziyrius is ki forgatná sarkából. De legalább egyszerre megszűnnék minden európai államadóság!

Valóságos szerencse, hogy az ó-korban nem voltak „Spórkasszák“.

Hitvány, fakó, ronda jószág vagyok; a zöld rézpenész kiütött rajtam, rozsdá marja minden porczikámat, mégis kedvelnek, mert sok jót teszek. Én vagyok a szegény „mindene“, az özvegy asszony ajándéka melyet a Megváltó többre becsült a farizeusok marokkal szórt kincsénél.

Parányi erőm kiterjed a sironlói életre is. Midőn szent mise alatt engem a templom perselyébe raksz, egy könyvet törölsz le a tisztítóhelyen szenvedő anyád, testvéred, rokonod szeméből.

Én vagyok alapja a hazafiság és a keresztény charitas által létrehozott jótékony „filléregyletek“-nek.

Büszkeségem legfőbb oka pedig, hogy mint „Péter-fillér“ megszegyenitem a pokol erőlködését s elősegíthetem Isten földi országának kormányzását.

Én vagyok a száreptai olajos korsó, a pusztában megsokasított árpakenyér. Én a ker. kath. hitélet földi bolygó csillaga, mely a pásztorkat és mágusokat Bethlehembe, Rómába vezet...
R. F.

hanggal bír, míg a másik páratlan basszus-banga. A közbeeső hangok szintén igen jól vannak képviselve. Ha a tisztelt vevő uraságok hajlandók este felé meglátogatni a telepet, bátran mellőzhetik az opera előadást és a pompás hangok élvezete nem is kerül semmibe.

— **A laktanyából.** — Altiszt: A szobafelügyeletnek kötelessége felügyelni, hogy a szobában rend és tisztaság legyen és hogy jó időben az aolajok nyitva álljanak. Bakos, mondd meg nekem, mit értesz jó idő alatt? — Bakos: A szabadság idejét.

— **Megbocsátható.** — Biró: Hogy hívják? — Vádolt hallgat. — Biró: Mi a neve? — Vádolt: Üszkös Pál. — Biró: Miért nem mondotta meg mindjárt? — Vádolt: Elfelejtettem. — Biró: Az nem lehet. — Vádolt: De igen is lehet, ha az embert 20 évig mindig csak a magányos börtöne száma után nevezik.

— **Megbüntetett kaczérság.** Egy időseke hölgy észreveszi, hogy csinos fiatal ember követi. A közeledést megkönnyíteni akarva, leejti nagy értékű csipke-kendőjét, hogy a fiatal ember felvegye és alkalmat legyen beszédebe ereszkedni. A fiatal ember csakugyan felveszi a drága kendőt; de nem adja vissza, hanem megugrik vele. Tolvaj volt.

— **Zsák a foltját.** Egy hányiveti, üres fejű ifjú megszólít a városban egy felusi parasztot: „Hogy van apó?” — „Miért vagyok én apó?” — Kérde a paraszt — „Mert én ilyen parasztot csak apónak nevezek. Vagy talán szégyeli, ha ilyen ur mint én, apónak tartja?” — „Egenc csak számár tarthat apjának.” — szól a paraszt, tovább menve.

— **A tollas ház.** Peking egyik külvárosában menedékház van, melyben a szegények mintegy fél krajczárnak megfelelő értékért éjjeli szállást kapnak. E ház általában „tollas ház” név alatt ismeretes. A szálláskeresőköt vászonnyal borított vastag tollréteg fogadja éjszakára, melyet ifjak és aggok, nők és férfiak egyaránt igénybe vesznek. Egyetlen daróc-pokrócz takarja be valamennyit, amelyen számtalan lyuk van. Este, adott jelle a pokrócz leereszkedik s minden jelenlétű igyekszik megtalálni a lyukat, melyen fejét keresztüldugja, hogy éjjel léleketet venni tudjon. Reggel (ismét adott jelle) a pokrócz felemelkedik és ekkor mindenki igyekszik fejét kibuzni, nehogy a pokrócz megfojtja.

KÖZGAZDASÁG.

Fogyasztási raktárak.

Ha valaki megszerzi a cukor- és petroleum-finomító gyárak, valamint az ugynevezett gyarmat-árak (kávé, rizs, bors stb.) behozatalával foglalkozó külföldi nagykereskedők árjegyzékeit s az ezekben kitett árakat, különösen a kisvárosi zsidó boltosok detail eladási áraival egybe hasonlítja, a roppant árkülönbzet meg fogja tanítani arra, hogy minden ugynevezett kereskedelmi költség (szállítás, fogyasztási adó, lakbér, személyzet, tőkekamat stb.) hozzászámításával is a kisvárosi kereskedők mily óriási perzentre dolgoznak, e nyeresémperecentek 25—100 száztól közt ingadozván a fogyaszt. cikkek különbözősége szerint.

Ebből látható, hogy a fogyasztó közönség rettenetes adót fizet a kereskedőknek s óriási jövedelmet hajt a zsidók zsebébe, s ez teszi megmagyarázhatóvá azt, hogy az a zsidó szatócs, ki nek üzletében alig van egyszerre 50-60 forint értékű porteka, miként képes mégis üzletének forgalma után sokszor nagyszámu családjával tisztességesen megélni, feleségét selyemben járni, fürdőbe küldeni, de sőt rövid idő alatt meg is gazdagodni, holott azon iparos vagy birtokos, ki tiszerte, huszszorta nagyobb tők-befektetés mellett kénytelen iparát gyakorolni, illetve gazdalkodását folytatni minden takarekosság és szorgalom mellett is alig képes adóját megfizetni.

De hát miként segítsünk e bajon, miként vásárolhassuk fogyasztási cikkeinket olcsóbban? merül föl a kérdés a fent mondottak után. E kérdésre persze, ha az egyes fogyasztók különleges szükségleteinek jutányosabb beszerzéséről lenne szó, e cikk írója sem adhatna kielégítő feleletet. Mert nem mondhatná, hogy minden egyes ember vásárolja a cukrot, a petroleumot, a gyertyát a gyufát az illető gyárban, a kávét külföldi nagykereskedőtől, miután nagyon kevés azon boldog emberek száma, kik a nagyban vásárláshoz elégséges tőkével rendelkeznek, de ha rendelkeznek is, akkor sem tanácsolnám nekik, hogy például egy évi szükségletet egyszerre vásároljanak be, mert a legtöbb áru megromlásnak van kitéve s ekként a befektetett tőke könnyen el is veszhet nem is említve, hogy a folytonos árhullámzás is a hosszabb időre bevásárlónak károkat okozhatna, miután azon árut, melyet ma beszerzett, ársökkenés esetében 2—3 hó múlva jóval jutányosabban szerezheti be.

De sőt akként sem lenne megoldható az olcsó bevásárlás kérdése, ha valamely helyen több, például 10—15 család állana össze fogyasztási cikkeinek együttes bevásárlása céljából, mert a gyárak és nagykereskedőkkel előnyös kötések csak nagyban vásárlás esetén lehet tenni, csak így lehet a szállítás, a göngytek, a kassza s konto (készpénzfizetés alkalmávali árleengedés) előnyeit a fogyasztónak kihasználni, 10—15, de sőt 30—40 család fogyasztási szükséglete azonban még sem oly nagy, hogy nagy kötések mellett a kereskedelmi előnyök (a nagyban vétel és kicsiben elárúsítás közti árkülönbzet) a vevők által élvezhető lennének. Megkísérlették ezt már több helyen ugynevezett fogyasztási egyletek létesítése által s az eredmény többnyire nem volt a várakozásnak megfelelő, sőt számos ily egylet meg is bukott.

Elvezethetővé válik azonban a nagyban vásárlás minden előnye szövetkezeti úton, de így is csak akkor, ha a szövetkezet sok száz, vagy éppen több ezer fogyasztóból alakul. Ily erős, népes szövetkezet élvezetében léphet a nagyban vásárlás minden előnyének, fölkeresheti a legjobb beszerzési forrásokat, igen jutányos kötésekre léphet, mert úgy a gyárak, valamint a nagykereskedők és termelők szívesen nyújtanak tetemes előnyöket oly vállalatnak, mely többet vásárol, mint 30—40 kereskedő együttvéve, s nagy árleengedéseket nyer ily szövetkezet különösen akkor, ha készpénzzel fizet, vagy csak nagyon rövid lejáratu hitelt vesz igénybe.

Ezen alapon az országos keresztény önszegélyző és fogyasztási szövetkezet fogyasztási üzletének terve, mely az olcsó bevásárlás kérdését teljesen megoldja.

E szövetkezetnek idáig már több mint háromezer tagja lévén, ezek családtagjaik és alkalmazottaik beszámításával legalább is kilencezer fogyasztót képviselnek. Ha már egy kilencezer lélekszámmal bíró városban csupán egyetlen fűszerbolt léteznék, elképzelhetjük, hogy mily óriási forgalma lenne e boltnak s az áruk mily nagy tömegét szerezne ez be az illető forrásoknál.

Ha tehát a fentnevezett szövetkezet már eddig is tekintélyes számu s folyvást szaporodó tagjai azon cikkekkel, melyeket a fűszeres boltban szoktak vásárolni, a szövetkezet raktáraiban vásárolandják, vagyis, ha ily raktárak a szövetkezet mindenik fiókjánál már föllállítva lesznek, könnyű kiszámítani azon kedvező esélyeket, melyek a szövetkezet tagjainak az olcsó bevásárlást biztosítják.

Ez esélyek a következők:

A szövetkezet a gyarmat-árak és anyagszerek tekintetében nagyobb bevásárlásokat teend, mint a legelső rangu fővárosi kereskedő, következésképp a nagyban bevásárlás minden előnyét annál inkább élvezendi, mert készpénzzel fizet, s így soha sem lesz a szabad választásban a nyert hitel nyúgei által korlátozva.

A szövetkezet nem állít föl fényes boltokat, hanem raktárakat, a legegyszerűbb berendezéssel, s raktárosul, kivált kisebb helyeken, semmiesetre sem alkalmaz oly egyént, ki csakis ebbeli fáradozása javadalmából él, hanem olyat, ki a raktárt a kifizetett eladási órákban csak mellékfoglalkozásként kezeli s a ki ennelfogva nagy perzenteket nem igényel.

A szállítás tekintetében a szövetkezet akként jár el, hogy az áruk nem halmozatnak föl egy központi raktárban, hanem a beszerzési forrás által az igazgatóság megrendelése folytán egyenesen az illető fiók-telep raktárának küldetnek el; minelfogva a be- és kiraktározási és ezzel együtt járó kezelési költségek megtakaríthatnak. A szövetkezet nem dolgozik bizonytalanra, mint a legtöbb kereskedő, kiknek okkál-móddal kell megszerezniök a vásárlókat hogy fölhalmozott áruikon tudhassanak, — a szövetkezet tagjaiban bizonyos vásárlókkal bir, s mivel raktárait csakis az illető fiókhoz tartozó tagok jól kiszámított egy havi szükségletének megfelelő árukkal szereli föl, az üzlet sem az áruk megromlása által előidézendő kockázattal, sem nagy tőkebefektetéssel nem jár.

Mindezen okokból a szövetkezet nem kénytelen „nagy perzentre” dolgozni, mint a kereskedők, s mivel „keresztény” és nem zsidó szövetkezet, 2 százalék tiszta nyeresémmel is beéri. Ekként annyival, mennyit a kezelésen megtakarít s mennyivel kisebb nyeresémmel számít föl, mint a kereskedők, annyival olcsóbban adhatja a z árucikkeket tagjainak, persze, csakis a tagoknak, mert nem tagokkal a szövetkezet üzleti összeköttetésbe nem léphet.

Az országos keresztény önszegélyző és fogyasztási szövetkezet ez alapon már megkezdette a fiók-raktárak föllállítását. Igaz, járatlan úton, kivált reánk, keresztényekre nézve járatlan úton halad, mert mi jobbadán még ismeretlenek vagyunk a kereskedelmi üzlet titkaival, ez okból a szövetkezet összeköttetései sem felelnek meg még minden tekintetben az igényeknek. De az igazga-

tóság teljes erővel igyekezik minél előnyösebb összeköttetéseket szerezni, s ha törekvésében a keresztény közönség által támogattatni fog, ha minél nagyobb lesz a tagok száma, akkor a czelt, a jöminőségű árucikkek jutányos bevásárlásának lehetővé tételét, matematikai bizonyossággal el is fogja érni. P. Sz. E.

Budapesti tőzsde.

Érték-tőzsde.

— július 8-án.

Lapunk zártakor jegyezték a következő árakat:

Magyar aranyjár. 4%	105.50
„ papírjáraidek	95.40
Oszták hitelrészvény	279.80
Magyar hitelbank	98.60
Jelzálogbank	128.—
Magyar földhitelintézeti zálog level 4 1/2 %	99.85
Oszták-magyar bank zálog level 4 1/2 %	102.50
Cs. kir. kör. arany	5.84
20 frankos arany	19.08
Német márka	69.—

Gabona-tőzsde

Lapunk zártakor jegyezték:

Buza, bányási	76—81 kg.	7.80—8.40
„ tiszavidéki	76—81	7.70—8.15
„ pestvidéki	76—81	7.70—8.10
„ fejmegyei	76—81	7.75—8.20
„ bácskai	76—81	7.70—8.35
„ északmagyarországi	76—81	7.40—7.80
rozsa	70—72	6.—6.10
árpa takarmány	60—63	5.10—5.30
„ égetni való	62—64	5.10—6.40
„ sörfőzdei	64—66	6.90—7.95
zab	39—41	6.—6.50
tengeri új bányási	75	5.15—5.20
„ másnemű	73	5.10—5.15
köles	—	4.40—4.90
káposzta repoze	— kg.	—
repose, új	—	—

Marhavásár.

Pozsony, július 2-dikán. A mai szarvas-marhavásárra 1305 drb hizott marhát hajtottak föl, köztük 1040 drb magyar ökröt, 233 drb német ökröt, 1 drb magyar tehenet, 20 drb német tehenet, 5 drb magyar bikát, 4 drb német bikát. — drb bivalyt. Élénk irányzat mellett a következő árak jegyeztettek: magyar ökr 51.—60.— frt, német ökr 52—60 frt.

Bécs, július 2-dikán. Felhajtott 2870 darab, még pedig 947 magyar, 1475 lengyel és 448 német faj. Az üzlet lefolyása nehézkes volt. Az árak egyes esetekben 50 krtól 1 frtig emelkedtek. Fizettek: magyar ökr 50—58 frt, galicziai 49—56, német 50—60 frt.

Sertés-üzlet.

Budapesti sertésvásár. (A kőbányai sertéskereskedelmi-csarnok jelentése.) Július 5-én. Az üzlet változatlan. Magyar országági öreg, nehéz 39.—40.—. Magyar országági fiatal, nehéz 42.—42.50. közép 42.50—43.50, könnyű 43.—44.—. Szedett nehéz 40.—41.—, közép 42.—43.—, könnyű 43.—44.—. Szerbiai nehéz 41.—42.—, közép 41.—42.—, könnyű 41.50—42.50. Romániai könnyű 42.—.

Bécsi sertésvásár, július 1-én. Fölhajtott összesen 6765 darab, még pedig 1264 nehéz bakonyi, 2580 silányabb, 2921 sáldó. Magyar áruk 50 krtól 1 frtig esökkentek a nagy szállítmány s a gyengülő zsiradékárak következtében. Sáldó szilárdabb. Fizettek: nehéz bakonyi 37—38.50, silányabb 32—36, sáldó 35—43, szalonna 40—41, disznózsír 44—45 frt Mind 100 kiló.

Felelős szerkesztő SZALAY KÁROLY.

NYILTTÉR. *)

A „Függetlenség” által az „Országos keresztény önszegélyző és fogyasztási szövetkezet” ellen intézett alaptalan támadásokra a szövetkezet igazgatósága tárgyilagos választát külön nyomtatványban tette közzé. E nyomtatvány a szövetkezet közp. irodája által (Budapest, muzeum-körút 3. sz.) az ügy iránt érdeklődőknek kívánatra kérészettel megküldetik.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.